

Дана проблема полягає у тому, що внутрішні акти валютної біржі своїми нормами закріпили права учасників, а норму стосовно забезпечення правового захисту прав не передбачили. Зокрема, Правила валютної біржі ч. 6 п. 5.5 ст. 5 закріпили лише одну норму стосовну захисту учасників (якщо точніше, то саме інтересів). Але і цю норму було обмежено оскільки, з метою створення умов для здійснення біржових операцій валютна біржа забезпечує лише захист інтересів кожного з членів валютної біржі під час прийняття, внесення змін або скасування нормативних документів Біржі, висунення кандидатів на обрання до органів Біржі у порядку, встановленому Статутом та Правилами Біржі.

Також необхідно зазначити, що відповідно до ч. 8.17 ст. 8 Дисциплінарного кодексу валютної біржі, у випадку, якщо дії члена Біржі мають ознаки правопорушення, відповідальність за яке передбачена нормативно – правовими актами ДКЦПФР, Кодексом України про адміністративні правопорушення або Кримінальним Кодексом України, Біржа повідомляє про виявлені факти уповноважені державні органи. Тобто ми бачимо що валютна біржа не має розробленого механізму захисту прав учасників і лише може виявляти правопорушення.

Заходи, які будуть позитивно впливати на ефективність діяльності валютної біржі в Україні та покращать стан захисту прав господарюючих суб'єктів.

На загальнодержавному рівні: спір розглядати на різних рівнях, залучати в процес для розгляду біржових суперечок як кваліфікованих юристів, так і фахівців у сфері біржової діяльності, що приведе до об'єктивного вирішення порушених прав учасників; організувати на державному рівні правове виховання учасників валютної біржі з метою юридичної просвіти та підвищення рівня їх правової культури і правового світогляду.

На законодавчому рівні: встановити вичерпний перелік підстав відмови у видачі ліцензії; досягти однаковості засобів захисту, що застосовуються при ліцензуванні деяких видів підприємницької діяльності, якщо характер цих санкцій не зумовлений особливостями конкретного виду діяльності; розширити права учасників валютної біржі на оскарження незаконних дій біржі та інших учасників; розробити та прийняти Закон України, який би регулював діяльність валютної біржі, встановивши особливості діяльності, права та обов'язки учасників біржі, а саме головне закріпив би механізм реалізації захисту прав.

Ці заходи матимуть успіх лише у разі створення державою належних умов діяльності валютної біржі та проведення державної валютної політики, спрямованої на підвищення ролі правової культури як у життєдіяльності суспільства в цілому, так і на рівні окремої особистості.

Актуальні питання ліцензування як засобу державного регулювання господарської діяльності

Мойсєєва І.В., студент ННПП НАВС

Науковий керівник: кандидат економічних наук *Загорняк Н.Б.*

Проголошення Конституцією України в ст. 3 людини, її життя і здоров'я, честі і гідності, недоторканості та безпеки найвищою соціальною цінністю в Україні (ст. 3 Конституції України) вимагає наявності діючого механізму їх реалізації, що в свою чергу зумовлює необхідність зміни традиційних підходів в дослідженні господарсько-правових інститутів [1]. Тому введення ліцензування в національному законодавстві зумовлено змінами в характері

впливу держави на суспільні відносини, які складаються при здійсненні господарської діяльності.

Інститут ліцензування є одним з провідних інститутів у системі регулювання господарської діяльності, що набув важливого значення в період проведення економічної реформи в Україні. Згідно з Господарським кодексом України, а також Законом України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» від 1 червня 2000 року ліцензуванню, перш за все, підлягають ті види діяльності, здійснення яких може спричинити шкоду правам, законним інтересам, життю і здоров'ю людини, обороні та безпеці, економічним інтересам держави, культурній спадщині країни, навколишньому середовищу та обмеженим природним ресурсам [2, 3]. При цьому регулювання даних видів діяльності найбільш ефективно може здійснюватися саме за допомогою вказаного методу державного регулювання.

Відповідно до Закону України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» ліцензування – це видача, переоформлення та анулювання ліцензій, видача дублікатів ліцензій, ведення ліцензійних справ та ліцензійних реєстрів, контроль за додержанням ліцензіатами ліцензійних умов, видача розпоряджень про усунення порушень ліцензійних умов, а також розпоряджень про усунення порушень законодавства у сфері ліцензування. На нашу думку, дане визначення не є цілком оптимальним, адже воно скоріше містить перелік дій, які здійснюються в рамках ліцензування, аніж визначає сутність даного правового явища. Тому, ми вважаємо, що слід погодись із тим, що ліцензування як правовий інститут слід розглядати як сукупність правових норм, які регулюють суспільні відносини у сфері надання уповноваженим державним органом відповідного дозволу господарюючому суб'єкту на право здійснювати певний вид господарської діяльності з подальшим контролем та наглядом за дотриманням суб'єктом господарювання умов наданого дозволу [4, с. 25].

Незважаючи на те, що законодавець врегулював питання ліцензування, існують перешкоди, що гальмують процес видачі ліцензії. Однією з них є закріплення в ст.11 Закону «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» підстав для прийняття рішення про відмову у видачі ліцензії, у разі відсутності яких орган ліцензування приймає рішення про видачу ліцензії. Ці підстави можуть бути встановлені лише певними способами. Так, невідповідність заявника згідно з поданими документами встановлюється на підставі суто формальної (документальної) оцінки поданих до заяви матеріалів. У свою чергу, недостовірність даних у документах, поданих заявником для отримання ліцензії встановлюється як шляхом формальної перевірки (порівнянням змісту заявлених документів із інформацією з інших джерел), так і фактичної перевірки (наприклад, обстеженням за місцем господарської діяльності заявника). Необхідно відмітити, що в останньому випадку необхідність проведення фактичної перевірки чітко не передбачається законодавством [3]. Таке законодавче регулювання не дає органу ліцензування достатніх можливостей провести безпосереднє дослідження фактів на місці. У структурі органу ліцензування діє лише експертно – апеляційна рада, правовий статус якої регулюється ст. 7 вказаного Закону до повноважень якої не відноситься перевірка та контроль достовірності поданої інформації суб'єктами господарювання.

Тому, на нашу думку, слід погодитись із пропозицією А.Б. Багандова щодо доцільності створити спеціальний підрозділ для здійснення попередніх фактичних перевірок суб'єктів господарювання, повноваження якого визначаються у Законі України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» [4, с. 29]. Підрозділ повинен складатися з осіб, які компетентні у

здійснення контрольних функцій. Таким чином, по-перше, можливо зекономити на створенні спеціально уповноваженого органу щодо здійснення перевірок, а, по-друге, надати можливість органу ліцензування здійснювати постійний контроль за підрозділом, що знаходиться в його складі.

Підсумовуючи вище сказане, слід зазначити, що ліцензування є одночасно способом державного регулювання підприємницької діяльності і механізмом реалізації прав суб'єктів господарювання.

Список використаних джерел:

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – №30. – Ст. 141.
2. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – №18, №19-20, №21-22. – Ст.144
3. Про ліцензування певних видів господарської діяльності: Закон України від 1 червня 2000 р. // Відомості Верховної Ради України. - 2000.- №36. – Ст.299.
4. Багандов А. Б. Проблеми ліцензування. / А. Б Багандов – Право України. – 2007. - № 5. – С. 25-29.

Захист прав громадян при виникненні фондових криз

Рудоквас Н.В., студент ННІПП НАВС

Науковий керівник: кандидат економічних наук, доцент *Котирло О.О.*

Криза (Crisis) - це переворот пона перехідного стану, перелом при якому існуючі засоби досягнення цілей стають неадекватними, в результаті чого виникають перепідбудовувані ситуації і проблеми.

Криза - це крайнє загострення протиріч в соціально-економічній системі (організації) що загрожувє її життєстійкості в наявлюючому середовищі. Криза може розумітися і як етап у розвитку соціально-економічної системи необхідний для усунення напруги і неіаовнесий в ній. Може виникнути ситуація при якій механізми пов'язані з існуючою системою регуляції виявляються не в змозі змінити несприятливі кон'юнктурні пропеси коли загострюються протиріччя що призиваються в налпах важливих інституційних форм, що визначають режим накопичення матеріальних благ.

Фондова криза є пізновидом фінансової кризи. Фондові кризи - пинкові шоки на пинку пінних паперів (масштабні паління курсів пінних паперів перепви піквілності пинку пізке зпостання вілсотка) що призивольють до попальшого зпостання кризових явиш в повномасштабну фінансову кризу. Можуть бути пов'язані з «мип'яними бульбашками», спекулятивною грою на пілвищення - зпигнення з рухом пін на фондові пінності за межі встановлені пинковою вартістю бізнесу яку вони випаяють. Можуть виникати в зв'язку зі спекулятивними атаками на паралельних ринках базових і похідних фінансових інструментів.

Фондова криза - це істотне (суспільно значуща) зпигнення загального півня пін на фондовому пинку зменшення пинкової вартості цінних паперів, істотне зменшення капіталізації фондового пинку.

Основні фактори процесу синхронізації руху курсів пінних паперів на пізних національних фондових майданчиках можуть бути представлені наступним чином:

- висока інформатійна прозорість сучасних фондових пинків і висока швилікість перелачі інформатії завдяки електронним технологіям;
- значний обсяг транскордонних операцій з цінними паперами;